

PIEKSÄMÄEN KAUPPAKAMARIOSASTON KUNTAVAALITEESIT 2021: Elinvoimaista Pieksämäkeä rakennetaan hyvällä yhteistyöllä!

Pieksämäen kaupakamariosasto edustaa merkittävää, laajaa joukkoa Pieksämäen seudun yrityksiä. Etelä-Savon kaupakamarin Pieksämäen osasto haluaa omalta osaltaan olla vahvasti kehittämässä alueen yhteistyötä ja toimintaympäristön myönteistä kehittymistä. Kuntavaalien alla ja niiden jälkeen Etelä-Savon kaupakamari ja sen Pieksämäen osasto haluavat olla rakentamassa hyvää yhteistyötä ja tukemassa ehdokkaita ja valtuutettuja yhteisen ymmärryksen löytämisessä ja työskentelyssä kohti menestyvämpää Pieksämäen seutua. Näissä vaaliteeseissä olemme koonneet yhteen asioita, joihin valtuutetuilla on mahdollisuus vaikuttaa. Uskomme että kiinnittämällä huomiota näihin kysymyksiin, voidaan parantaa oman asuin- ja yrittäjyyssympäristömme vetovoimaa ja toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa.

KESTÄVÄ KUNTATALOUS

1. Kaupungin on laadittava uudistusten ja tulevaisuuden kasvun tiekartta

Pieksämäellä on ennakkoluulottomasti etsittävä uudenlaisia tapoja toteuttaa palveluita ja organisoida hallintoa niin, että kaupungin oma toiminta tehostuu ja palveluiden laatu paranee. Uudistusten tavoitteena on oltava, että samalla luodaan pohjaa tulevaisuuden investoinneille ja mahdollistetaan uudenlaisen yritystoiminnan syntymistä.

Uusien asukkaiden hankkimista tukee oikealla tavalla, oikeissa kanavissa kohdennettu viestintä ja kohderyhmien systemaattinen segmentointi.

Päätöksenteon elinvoimavaikutusten arvioiminen kaikissa vaiheissa luo pohjaa elinvoiman myönteiselle kehitykselle.

Suunnitelmallinen toiminta onnistuu parhaiten, kun päättäjät ja sidosryhmät osallistuvat valmisteluun ja sitoutuvat yhdessä laadittuihin tavoitteisiin. Avoimella keskustelulla ja valmistelulla on myös ilmapiiriä parantava vaikutus. Kuntapolitiikassa törmätään väistämättä ristiriitoihin ja näkemuseroihin. Ristiriidat tulee ratkaista toisia arvostaen. Päätöksenteon avoimuus kaikilla sen tasoilla on hyvää päätöksentekokulttuuria rakentava toimintatapa.

2. Veroja ei pidä kiristää ja kuntien piiloverotus on laitettava kuriin

Veronkorotusten tie on kuljettu loppuun. Kuntataloutta ei voida korjata veroja korottamalla, sillä veronkorotukset lamaannuttavat osaltaan talouskasvua ja johtavat työpaikkojen vähenemiseen. Myös kunnallisten liikelaitosten ja yhtiöiden maksut esimerkiksi vedestä, energiasta ja jätteestä on pidettävä kohtuullisina. Nämä maksut, eivät voi olla tapa hoitaa kaupungin taloutta. Korkea verotus nostaa yritysten kustannuksia ja hidastaa kasvua.

Tuloja on haettava kasvun ei verotuksen kasvun kautta. Verotuksen lisäksi on huomioitava yrittämisen tai asumisen kokonaiskustannukset vetovoimatekijänä. Korkea kustannustaso ja verotus heikentävät ostovoimaa ja yritysten investointihalukkuutta.

3. Kaupungin tehtävät on käytävä tarkasti läpi

Merkittävä syy kuntien taloudelliseen ahdinkoon on kuntien lakisäätteisten tehtävien määrän jatkuva kasvu. Kuntien on kuitenkin myös itse käytävä läpi tehtäviään ja karsittava rönsyjä. Kuntien yleinen toimiala on johtanut siihen, että kunnat ovat haalineet itselleen erilaisia toimia, jotka ovat kaukana alun perin kuntien tehtäviksi katsotuista ydintehtävistä. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa on hyvä ajatella, että tehdään vähemmän mutta laadukkaammin ja harkittava muun muassa palvelusetelin käytön laajentamista. Tämä periaate voidaan toteuttaa myös Pieksämäellä.

4. Kuntayhtiöiden ei pidä häiritä markkinoita– reilusta kilpailuasetelmasta huolehdittava

Myös omalla alueellamme kunnat harjoittavat laajaa elinkeinotoimintaa. Kuntien tulee arvioida tarkasti, minkälaista yritystoimintaa kuntien on tarkoituksenmukaista harjoittaa. Jos kunnat päättävät toimia markkinoilla, tulee tasapuolisesta kilpailuasetelmasta yksityisesti omistettujen yritysten kanssa huolehtia. Erityisesti kilpailua haittaa kuntien mahdollisuus kiertää hankintalakia ja ostaa vain osittainkin omistamiltaan yhtiöiltä tuotteita ja palveluita ilman kilpailutusta.

5. Kuntien on vahvistettava hankintaosaamistaan

Kansantalouden kokonaiskehityksen kannalta on merkittävää, miten tehokkaasti kunnat tuottavat palvelunsa ja kilpailuttavat rahalliselta kokonaisarvoltaan mittavat hankintansa. Toisaalta pienistäkin osista syntyy vuositasolla huomattava summa alueen talouteen. Tästä syystä kilpailutukset on tehtävä niin että ne mahdollistavat pienempienkin paikallisten yritysten mukana olon. Myös ostolaskujen data on oltava aidosti avointa.

Hankintoihin tarvitaan lisää tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Vaikuttavuutta ja tehokkuutta voidaan kasvattaa yhdistämällä fiksusti julkisia ja yksityisiä voimavaroja ja osaamista sekä hyödyntämällä markkinoilla olevia palveluinnovaatioita ja teknologisia ratkaisua. Samalla kuntalaisille voidaan tarjota aiempaa laadukkaampia palveluita. Hyvin suunnitellut ja valmistellut hankinnat ja kilpailutukset ovat avoimia ja lisäävät alueen eri kokoisten yritysten mahdollisuutta osallistua.

OSAAVA TYÖVOIMA

1. Panostuksia on siirrettävä varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen – osaamisen rapautuminen pysäytettävä

Pohja tulevaisuuden osaamiselle luodaan varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa. Peruskoulun päättävien perustaidoissa, kuten lukutaidossa on havaittu vakavia puutteita ja nuorten osaamistason lasku näkyy esimerkiksi PISA-tutkimuksissa. KauppaKamareiden näkemyksen mukaan oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle ei ratkaise osaamisen rapautumiseen liittyviä ongelmia, vaan ainoastaan ohjaa resursseja oppimateriaali- ja koulumatkakustannuksiin. Tavoite siitä, että kaikkien nuorten tulisi suorittaa toisen asteen tutkinto, on kannatettava. Jotta nuori saa toisen asteen tutkinnon suoritettua, pitää hänellä kuitenkin olla riittävä perusosaaminen ja opiskelukyky. Oppivelvollisuuden laajentamista tehokkaampi keino syrjäytymisen ehkäisemiseen ja koulutustason nostamiseen olisi panostaa laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.

2. Ikäluokkien pienenessä tarvitaan rakenteellisia uudistuksia

Nykyinen koulutus rakenne ja verkko on rakennettu suuremman syntyvyyden aikana. Ikäluokkien pieneneminen aiheuttaa merkittävän paineen rakenteellisiin uudistuksiin läpi koulutusjärjestelmän. Tähän työhön on tartuttava rohkeasti. Useimmissa kunnissa nykyinen koulutuspalveluiden rakenne ei ole toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla ikäluokkien pienenessä merkittävästi. Ikäluokkien pieneneminen johtaa väistämättä tarpeeseen tarkastella sitä, missä ja miten koulutuspalvelut järjestetään.

Sijaintia ja seiniä tärkeämpää on se, että jokainen lapsi saa laadukasta opetusta ja tarvitsemaansa tukea. Tarve tiiviimpään kuntien väliseen yhteistyöhön ja digitalisaation tuomien mahdollisuuksien laajempaan hyödyntämiseen koulutuksessa kasvaa. Jatkossa ollaan todennäköisesti tilanteessa, jossa jokaisen kunnan ei ole itse järkevää tuottaa kaikkia koulutuspalveluitaan, vaan ne on järjestettävä yhteistyössä toisten kuntien sekä yksityisen sektorin palveluntuottajien kanssa. Ennakkoluuloton suhtautuminen erilaisten vaihtoehtojen tutkimiseen ja kokeilemiseen on vahvasti kannatettavaa.

3. Kuntien on houkuteltava kansainvälisiä osaajia, asukkaita ja opiskelijoita

Tulevaisuuden elinvoimaiset kunnat ovat nykyistä kansainvälisempiä. Kuntien tulee houkutella kansainvälisiä yrityksiä, asukkaita, osaajia ja opiskelijoita kehittämällä palveluitaan kansainvälisemmiksi. Työikäisen väestön pieneneminen on tosiasia. Osittain joillakin aloilla jo nyt ilmenevää työvoimapulaa voi paikata luomalla Pieksämäestä houkuttelevan asuinseudun kansainvälisille osaajille. Moni kansainvälinen osaaja arvostaa niitä asumisen ominaisuuksia, joita Pieksämäki voi tarjota.

Kaupungin on edelleen kehitettävä kotouttamistoimenpiteitään ja huolehdittava kansainvälisten asukkaiden aidosta integroitumisesta kaupunkiin. Kansainvälisten osaajien silmissä houkuttelevuutta lisää avoin ja kansainvälinen ilmapiiri, joka toivottaa myös kansainväliset asukkaat tervetulleiksi.

4. Alueen osaamispääomaa on kehitettävä tiiviissä yhteistyössä yritysten kanssa

Kunnilla on iso rooli ja vastuu alueensa osaamispääoman kehittämisessä. Yrityksille on oltava tarjolla riittävästi osaavaa työvoimaa joka tilanteessa. Osaavan työvoiman turvaaminen rakentuu alueen elinkeinoelämän tarpeisiin vastaavan ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen varaan.

Pieksämäellä on erityisesti huolehdittava, että DIAK:in Pieksämäen yksikön tulevaisuuden puolesta tehdään töitä. Korkeakoulutus on paikkakunnalle elinvoimakysymys ja DIAK oppilaitoksena keskeinen koko Itä-Suomelle.

Elinkeinoelämän tarpeisiin vastaaminen vaatii tiivistä yhteistyötä yritysten kaupungin ja koulutuksen järjestäjien välille. Yritykset itse tietävät parhaiten omat osaamis- ja osaajatarpeensa ja niitä on kuunneltava herkällä korvalla. Koulutusohjelmien ja niiden sisältöjen suunnittelussa pitää tarkasti huomioida elinkeinoelämän tarpeet kaikilla koulutustasoilla. Tämä onnistuu parhaiten toimivien yhteistyörakenteiden avulla, jotka monelta osin ovat seudullamme hyvässä kunnossa. Kuntien omistamien ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen osalta kunnan on omistajana ollessaan huolehdittava, että elinkeinoelämä on laajasti edustettuna oppilaitoksen hallinnossa ja toiminnan ohjaamisessa.

Nuorten koulutuksen lisäksi on huolehdittava, että jo työelämässä olevien osaamisen kehittämiseen on riittävästi tarjontaa. Työn murros muuttaa kovalla vauhdilla työelämän osaamistarpeita. Jatkuva osaamisen kehittäminen muodostuu koko ajan tärkeämmäksi. Muunto- ja täydennyskoulutukset tarjoavat nopean väylän muuttaa ja kehittää osaamista elinkeinoelämän tarpeita vastaavaksi. Koulutustarjonnan painopistettä on siirrettävä jatkuvan oppimisen suuntaan.

Oppisopimuskoulutuksen käyttöä on lisättävä. Oppisopimuskoulutus on yritysten näkökulmasta parhaiten suoraan yritysten tarpeisiin räätälöitävissä oleva koulutusmuoto. Monelle oppisopimuskoulutus tarjoaa käytännönläheisen tavan kehittää osaamista ja suorittaa ammatillinen koulutus. Oppisopimuskoulutukseen liittyvien prosessien on oltava yrityksille sujuvia ja koulutuskorvausten on oltava riittävällä tasolla niin, että ne vastaavat yrityksille aiheutuvia kustannuksia.

Kunnilla on keskeinen rooli alueellisten tutkimus-, kehitys- ja innovaatioekosysteemien synnyttämisessä yhdessä alueen yritysten sekä koulutus- ja tutkimustoimijoiden kanssa, innovaatioympäristöä voi synnyttää mm oikein kohdennetulla hanketoiminnalla. Alueellisissa ekosysteemeissä keskeisessä roolissa ovat yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Parhaimmillaan onnistuneella hanke ja tutkimustoiminnalla kehitetään uusia innovaatioita, tuetaan alueen elinkeinoelämää ja parannetaan alueen kilpailukykyä. Innovaatioiden ja ekosysteemien toimeenpanossa sekä hankkeissa on ensisijaisena tavoitteena oltava uusien työpaikkojen syntyminen.

LIIKENNE JA MAANKÄYTTÖ

1. Tieinfra kuntoon

Pieksämäki on maantieteellisesti laaja kaupunki. Tiestön kunnan ja kapasiteetin ylläpitämiseen tarvitaan valtakunnallisten toimenpiteiden lisäksi paikallisia ja alueellisia täsmäinvestointeja.

Pieksämäen sijainti monen suuremman talousalueen keskellä ja hyvien kulkuyhteyksien varrella on Pieksämäelle iso mahdollisuus. Aktiivinen edunvalvonta rautatie ja maantieyhteyksissä tukee Pieksämäen mahdollisuutta olla houkutteleva asuin- ja työpaikkaympäristö. Aktiivista edunvalvontaa tarvitaan myös aikataulusuunnitteluun ja alueen toimijoiden yhteistyön kehittämiseen yli kuntarajojen.

Luonto, edullisemmat kustannukset ja ranta-asuminen ovat vetovoimatekijöitä, joilla kaupunki voi menestyä.

Julkisen liikenteen vastuiden jakoa tulee selkeyttää muun muassa yhteiskuljetusten osalta. Saavutettavuutta julkiseen liikenteeseen tulee parantaa muun muassa liityntäpysäköinnin osalta.

Sujuva työmatkaliikenne mahdollistaa myös kaupungin pienempien taajamien kuten Virtasalmen ja Jäppilän paremman kehittämisen ja lisää niiden vetovoimaa sekä asuinpaikkana että yritys ympäristönä.

2. Tietoliikenneyhteydet mahdollistavat monipaikkaisen asumisen

Monipaikkaisuuden lisääntyminen on tulevaisuudessa odotettavissa. Monipaikkaisuuden lisääntyminen on Pieksämäellekin merkittävä mahdollisuus. Jotta monipaikkaisuus ja etätyö olisivat aidosti mahdollista, on tietoliikenneverkkojen kattavuus ja laatu avainasemassa. Huolimatta kuntatalouden tiukasta tilanteesta, panostukset laajakaistaverkkoihin on nähtävä strategisena elinvoimaa lisäävänä tulevaisuusinvestointina.

3. Liian yksityiskohtaisia kaava- ja rakennusmääräyksiä on purettava

Liian yksityiskohtaiset kaavat nostavat rakentamisen hintaa. Pikkutarkat kaavat johtavat myös siihen, että rakennushankkeiden aloittaminen venyy, kun rakentaminen päästään usein aloittamaan vasta kaavamutoksen jälkeen. Liian yksityiskohtaisista rakentamisjärjestyksistä on luovuttava.

Kysynnän on saatava ohjata tuotantoa esimerkiksi asuntojen kokoon liittyen. Kaavojen pitäisi olla yleisluonteisempia, eikä niissä pidä säädellä liian yksityiskohtaisesti sellaisista asioista, jotka pitäisi ratkaista vasta rakennussuunnitteluvaiheessa. Rakennusten käyttötarkoitusten muutokset tulisi myös pääsääntöisesti hyväksyä viivyttämättä, jotta vanhat rakennukset saadaan tehokkaasti uuteen käyttöön ja vapaa-ajan asunnot tarvittaessa vakituiseen käyttöön.

4. Rakennuskelpoista tonttimaata on oltava saatavilla riittävästi

Investointeja voi estää ja hidastaa se, että saatavilla ei ole riittävästi tontteja, joille voidaan rakentaa. Tulisikin huolehtia siitä, että tilannekuva on selkeä ja että tarvittaessa tontteja saatetaan rakentamiskelpoiksi kunnallistekniikan ja infran rakentamisen avulla nopeasti.

Hyvällä sijainnilla olevia rakentamiskelpoisia tontteja tulee olla riittävästi. Kuntien tulee harjoittaa asuntotuotantoa edistävää maankäytön politiikkaa siten, että vapaarahoitteisen vuokra- ja omistusasuntotuotannon edellytyksiä parannetaan. Pieksämäellä on mahdollisuus olla houkutteleva ranta-asumisen ympäristö. Rantatonttitarjonta lähellä keskustan palveluita ja kulkuyhteyksiä, mahdollistaa uusien asukkaiden hankkimisen kilpailukykyisillä hinnoilla.

Kaupungin on omalla toiminnallaan edistettävä kiinteistö ja asuntomarkkinoiden toimivuutta. Tässä on muistettava myös, että ajoittain olemassa olevan rakennuskannan purkaminen voi olla toimiva ratkaisu. Tonttitarjonnan monipuolisuudesta on huolehdittava kaikissa tonttityypeissä. Tonttitarjonnan monipuolisuus, kaavoitus ja maankäyttö ovat tehokkaita elinvoimatyökaluja. Maankäytön pitäisi ennakoivasti tukea asumisen ja yritystoiminnan kehittymistä ja lisätä alueen houkuttelevuutta ja vetovoimaa. Rantarakentamisella voidaan lisätä alueen houkuttelevuutta ja mahdollistaa uusien asukkaiden muuttaminen alueelle.

Kuntien tulisi ottaa käyttöön myös kaava-aloiteoikeus, jolla maanomistaja tai hankkeen toteuttaja saa kaavamennettelyn kunnassa vireille.

Kauppa sijainnin ohjaukselta on vähennettävä. Kauppa ala on suuressa murroksessa ja tarvitsee joustavuutta sopeutuakseen muutoksiin. Lisäksi kauppa kilpailun edistäminen vaatii riittävästi vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja.

5. Lupaprosesseja on nopeutettava

Lupien käsittelyajoissa on suuret kuntakohtaiset erot. Kuntakohtaisia eroja on myös siinä, kuinka samoja lakipykälä tulkitaan. Epätietoisuus ja venyvät käsittelyajat nostavat yritysten kustannuksia ja hidastavat talouskasvua.

Erilaisten lupaprosessien ennakoitavuus ja yhdenmukaisuus lisäävät luotettavuutta ja asiakastytyvyyttä. Tavoitteena tulee olla, että yhdelle hankkeelle tarvitaan vain yksi kattava lupa. Eri lupaprosessit tulisi kytkeä yhteen ja prosessien päällekkäisyydet karsia pois. Kuntien tulisi antaa lupaprosesseille myös palvelulupaus maksimikäsittelyaikaan liittyen. Rakennuslupatietojen avaaminen tukee luottamuksen rakentumista.

Toivotamme parhaita menestystä vaaleihin ja työhön menestyvämmän Pieksämäen puolesta!

Satu Lipsanen

Puheenjohtaja
Pieksämäen kauppakamariosasto

Teppo Leinonen

Toimitusjohtaja
Etelä-Savon kauppakamari